

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210

ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

Tourism Development Guidelines for the Army Land Project:

The 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base,

Nakhon Phanom Province

ธารารัตน์ มหาพันธ์^{1*} โอชัยญา บัวธรรม²

Thararat Mahapun Ochanya Buatham

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม (2) วิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม และ (3) เสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วมและแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งพิจารณาจากการเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ จำนวน 15 คน ได้แก่ ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน ใช้แนวคิดศักยภาพทางการท่องเที่ยว (5As) ในการดำเนินการวิจัย

ผลการศึกษาพบว่า ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม โดยรวมทั้ง 5 ด้าน มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็น (1) ด้านสิ่งดึงดูดใจ (2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (4) ด้านที่พัก และ (5) ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม พบว่า จุดแข็ง ได้แก่ (1) มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว (2) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีองค์ความรู้เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม (3) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยสูง จุดอ่อน ได้แก่ (1) ขาดการจัดประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ (2) ขาดบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งท่องเที่ยว (3) ขาดการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ และชุมชน โอกาส ได้แก่ (1) พื้นที่ภายนอกค่ายพระยอดเมืองขวาง มีสาธารณูปโภคเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว (2) จังหวัดนครพนมมีระบบคมนาคมขนส่งเพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบสำหรับ

¹นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

²อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวและการโรงแรม มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

*Corresponding Author e-mail: thararatmahapun@gmail.com

นักท่องเที่ยว (3) หน่วยงานกองทัพบกและส่วนราชการจังหวัดนครพนมได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุน รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ อุปสรรค ได้แก่ (1) ข้อจำกัดในเรื่องของกฎระเบียบ ข้อบังคับของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง (2) งบประมาณจากรัฐบาลที่จัดสรรให้มาไม่เพียงพอต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว (3) ระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดนครพนม เช่น รถโดยสารประจำทางมีจำนวนจำกัดและไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ประกอบด้วย (1) ควรมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวมากขึ้น เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหารครัวแม่บ้าน 210 ควรมีการเปิดบริการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงห้องน้ำและที่จอดรถควรมีการปรับปรุงให้ได้มาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว (2) ควรมีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงผจญภัยให้มีความทันสมัยมากขึ้น เช่น กิจกรรมการยิงปืน BB GUN การยิงหนังสติ๊กปลูกป่า การขับรถ ATV หรือ Go Kart รอบมณฑลทหารบกที่ 210 เป็นต้น (3) ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ให้เป็นที่ยู้งักมากยิ่งขึ้น การจัดโปรแกรมนำเที่ยวเชื่อมโยงเครือข่ายสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดร่วมกับหน่วยงานภาครัฐบาล ภาคเอกชน และภาคชุมชนรวมถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวจะสามารถช่วยพัฒนาให้มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง กลายเป็นสถานท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ที่มีชื่อเสียงนำไปสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนม

คำสำคัญ: การพัฒนาการท่องเที่ยว โครงการอาร์มี แลนด์ แหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the potential of tourist attractions in the area of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base, Nakhon Phanom Province 2) to analyze travel scenarios under the Army Land Project of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base, Nakhon Phanom Province and 3) to suggest ways to develop tourism under the Army Land Project of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base, Nakhon Phanom Province by using the Qualitative Research Method. The approaches used in this research method consist of a non-participant observation and a semi-structured in-depth interview. The researchers used purposive sampling in which the researchers considered choosing 15 members of the population involving in tourism development. They were from government sector, private sector, and local people. The researchers also used the concept of tourism potential (5As) in the research.

From the study, the researchers found that the tourist attractions in the area of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base, Nakhon Phanom Province have the ability to accommodate tourists, which the researchers consider five aspects including 1) what attracts tourists 2) access to the tourist attractions 3) facilities 4) accommodations and 5) tourism activities.

From the analysis of the traveling situations, the researchers found that there are many strengths of the tourist attractions in the area of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base, Nakhon Phanom Province including 1) a wide range of types of unique traveling activities 2) knowledge for tourists to learn from and 3) safe activities tourists can feel confident to attend. Nevertheless, there are also many weaknesses of the tourist attractions including 1) lack of cooperation with other parties in advertizing the tourist attractions 2) no officials at each tourist attraction 3) lack of connection with other tourist attractions. In the meantime, there are a lot of opportunities for the tourist attractions in the area of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base. The first opportunity is that there are many tourism facilities outside the area of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base. The second opportunity is that Nakhon Phanom Province has several kinds of transportation for tourists. The next opportunity is that both the army and Nakhon Phanom provincial government set aside a budget to support tourism under the Army Land Project. As to threats, there are limitations due to rules and restrictions of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base. Another threat factor is that a budget from the government is never enough to improve the tourist attractions. The next threat is that the public transportations within Nakhon Phanom Province are not enough for tourists' need.

Guidelines to tourism development under the Army Land Project in the area of the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base are as follows: 1) there should be more facilities for tourists such as tourist information center, souvenir shops, restaurants, standard restrooms and parking lots 2) there should be more modern adventure activities such as BB GUN shootings, slingshot shooting, planting trees, ATV drives or Go Kart around the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military Base 3) there should be more advertizing about the tourist attractions and joint travel programs cooperated by government sector, private sector, and local people along with tourism management which can help turn the 210th Military Circle, Phra Yot Muang Kwang Military

Base into a famous tourist attraction under the Army Land Project, leading to better economic improvement of Nakhon Phanom Province.

Keywords: Tourism Development Army Land Project Tourist Attractions in the Area of The 210th Military Circle Phra Yot Muang Kwang Military Base

บทนำ

กองทัพบกเปิดให้บริการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตทหารตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวตามแผนยุทธศาสตร์และพัฒนากิจการท่องเที่ยวของกองทัพบก พ.ศ. 2561 – 2564 ภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ (Army Land) ซึ่งมีการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวออกเป็น 7 รูปแบบ คือ 1) การท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ 2) การผจญภัยการท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้ 3) การท่องเที่ยวเพื่อการฝึกอบรม 4) การท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและกีฬา 5) การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ 6) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและนิทรรศการ และ 7) การท่องเที่ยวเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม Tourism Authority of Thailand (2018) เพื่อสนับสนุนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดรายได้ของชุมชนในพื้นที่ รวมถึงช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจรากฐานของชุมชน นำไปสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยรวมของพื้นที่และเศรษฐกิจของประเทศ

ปัจจุบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหารบกภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ที่มีชื่อเสียงอยู่หลายที่ เช่น จังหวัดนครราชสีมา อุตรดิตถ์ และสกลนคร ได้แก่ ค่ายสุรนารี ค่ายประจักษ์ศิลปาคม และค่ายรามสูร เป็นต้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และสัมผัสกับประสบการณ์ท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ตามบริบทของพื้นที่ รวมถึงจังหวัดนครพนมเป็นจังหวัดหนึ่งในภาคอีสาน ซึ่งมีสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย ประกอบด้วยทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความสวยงามและเป็นเอกลักษณ์ ทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน รวมถึงประเพณีที่หลากหลาย นอกจากนี้แล้วจังหวัดนครพนมยังมีสถานที่ท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ (Army Land) คือ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม Department of Civil Affairs 201th Military Circle (2020) ภายในมีพื้นที่ทั้งหมด 2007 ไร่ ปัจจุบันเปิดพื้นที่ประมาณ 200 ไร่ เพื่อทำเป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยมีกิจกรรมการท่องเที่ยวแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ 1) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงผจญภัยและกีฬา 2) กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 3) กิจกรรมพัฒนาท่องเที่ยวเรียนรู้ประวัติศาสตร์และพระราชกรณียกิจในราชวงศ์จักรี

อย่างไรก็ตามแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ยังไม่เป็นที่รู้จักมากเมื่อเทียบกับสัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดนครพนมปี 2561 จำนวน 290,662 คน พบว่ามีนักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมภายในค่ายเพียง 6,132 คน คิดเป็นร้อยละ 2.1 ของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่มาเยือนจังหวัดนครพนม (Department of Tourism Nakhon Phanom Province, 2017) อีกทั้งการบริหารจัดการและการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวในช่วงกำลังพัฒนา รวมถึงขาดความทันสมัยเมื่อเทียบกับโครงการอาร์มี แลนด์ ที่อื่น ๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ส่วนรวมของ

มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ชุมชนในพื้นที่ใกล้เคียง และเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดนครพนม

การพัฒนาการท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการให้ความรู้และมีความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ รวมถึงเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างรายได้ให้แก่กำลังพลและชุมชนในบริเวณใกล้เคียง ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้จึงต้องมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง โดยการใช้แนวคิดองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว 5 ด้าน 5As (Tourism Western Australia, 2008) เป็นตัวกำหนด ได้แก่ 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attractions) 2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibilities) 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) 4) ด้านที่พัก (Accommodation) และ 5) ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว (Activities) โดยการมีส่วนร่วมจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน ซึ่งช่วยในการกำหนดทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยว

จากสาเหตุที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการ อาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis) โดยการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว ตลอดจนเสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับประสบการณ์ท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ในค่ายทหาร อีกทั้งช่วยให้มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชนท้องถิ่นและจังหวัดนครพนม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม
2. เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

ขอบเขตการวิจัย

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม มีขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร (Population) คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1) หน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานทหาร มณฑลทหารบกที่ 210 เจ้าหน้าที่ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยสามัคคีจังหวัดนครพนม และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดนครพนม

2) หน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม หอการค้าจังหวัดนครพนม สมาคมยิงปืนจังหวัดนครพนม ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวจังหวัดนครพนม ตัวแทนสมาคมยิงปืน

3) ชุมชนในเขตพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 ได้แก่ กำนัน ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการในพื้นที่บริเวณ มณฑลทหารบกที่ 210

การสุ่มตัวอย่าง (Sampling)

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งพิจารณาจากการเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ จำนวน 15 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1) ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานทหาร มณฑลทหารบกที่ 210 จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยสามัคคี จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน

2) ตัวแทนหน่วยงานภาคเอกชน จำนวน 5 คน ได้แก่ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน หอการค้าจังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน ตัวแทนสมาคมยิงปืนจังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวจังหวัดนครพนม จำนวน 2 คน

3) ตัวแทนภาคชุมชนในเขตพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 จำนวน 5 คน ได้แก่ กำนันตำบลกรูคู จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชนหมู่ 5 บ้านไทยสามัคคี จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชนหมู่ 8 บ้านกรูคู จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชนหมู่ 10 บ้านพระยอดเมืองขวาง จำนวน 1 คน ผู้ประกอบการในพื้นที่บริเวณมณฑลทหารบกที่ 210 จำนวน 1 คน

ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วยการศึกษาในประเด็นดังต่อไปนี้ (1) การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม (2) การวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม และ (3) การเสนอแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In - Depth Interview) และการสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม (Non-Participation Observation) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ประชากรในการวิจัย

1. เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานทหาร มณฑลทหารบกที่ 210 เจ้าหน้าที่ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยสามัคคีจังหวัดนครพนม และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจังหวัดนครพนม
2. เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาคเอกชน ได้แก่ เจ้าหน้าที่สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม เจ้าหน้าที่หอการค้าจังหวัดนครพนม ตัวแทนจากสมาคมยิงปืนจังหวัดนครพนม ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวจังหวัดนครพนม
3. ผู้แทนจากภาคชุมชนในเขตพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ประกอบการท้องถิ่นในพื้นที่บริเวณ มณฑลทหารบกที่ 210

กลุ่มตัวอย่างการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถแสดงความคิดเห็นตลอดจนสะท้อนมุมมองของตนเองที่มีต่อการท่องเที่ยว โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 15 คน โดยใช้แนวคิดของ Creswell (1998) ดังนี้

1. ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานทหาร มณฑลทหารบกที่ 210 จำนวน 2 คน เจ้าหน้าที่ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยสามัคคี จำนวน 1 คน เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน
2. ตัวแทนหน่วยงานเอกชน จำนวน 5 คน ได้แก่ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน หอการค้าจังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน ตัวแทนสมาคมยิงปืนจังหวัดนครพนม จำนวน 1 คน ผู้ประกอบการธุรกิจนำเที่ยวจังหวัดนครพนม จำนวน 2 คน
3. ตัวแทนชุมชนในเขตพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 จำนวน 5 คน ได้แก่ กำนันตำบลกุรุคุ จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชนหมู่ 5 บ้านไทยสามัคคี จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชนหมู่ 8 บ้านกุรุคุ จำนวน 1 คน ผู้นำชุมชนหมู่ 10 บ้านพระยอดเมืองขวาง จำนวน 1 คน ผู้ประกอบการในพื้นที่บริเวณ มณฑลทหารบกที่ 210 จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (In-Depth Interview) และแบบสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม (Non-Participation Observation) รายละเอียดต่อไปนี้

1. แบบสังเกตอย่างไม่มีส่วนร่วม (Non-participation observation) ใช้สำหรับเก็บข้อมูลองค์ประกอบของการท่องเที่ยวในพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม โดยใช้แนวคิดศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว (5 As) (Cooper & Hall, 2008) เพื่อนำผลการศึกษามาใช้ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล (Jackson, Joshi & Erhardt, 2003) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

2. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured In-Depth Interview) ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว และการจัดการแหล่งท่องเที่ยว และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis) และนำข้อมูลที่ได้มาประกอบการเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

การรวบรวมข้อมูลการวิจัย

1. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ จำนวน 5 คน ตัวแทนหน่วยงานเอกชน จำนวน 5 คน และตัวแทนชุมชนในเขตพื้นที่บริเวณมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม จำนวน 5 คน รวมทั้งหมด 15 คน

2. ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อสังเกตข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพและทรัพยากรการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม เพื่อนำมาใช้ในการประกอบการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดองค์ประกอบการท่องเที่ยว มาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว การจัดการแหล่งท่องเที่ยว ของเขตพื้นที่มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis) เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยนำข้อมูลที่ได้อาจจากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกับแนวคิด ทฤษฎี ที่ใช้ในการวิจัย ทั้งนี้ ก่อนวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ในการตรวจสอบด้านข้อมูล (Data Triangulation) แล้วนำมาสรุปผลอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์และนำเสนอในรูปแบบการบรรยายเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

สรุปผลการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้อาจจากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนหน่วยงานภาครัฐ 5 คน ตัวแทนหน่วยงานเอกชน 5 คน และตัวแทนชุมชน 5 คน โดยผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว 5 ด้าน โดยประยุกต์จากเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว ของ Department of Tourism, Tourism Authority of Thailand (2015) เป็นหัวข้อในการสัมภาษณ์ ดังนี้

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

ศักยภาพ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
ด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attraction)	ศักยภาพ 1) อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง 2) มีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม 3) ศูนย์สาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ 4) อ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง 5) สนามยิงธนู 6) สนามยิงปืน	ศักยภาพ 1) อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง 2) มีทัศนียภาพที่สวยงาม 3) ศูนย์สาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ 4) สนามยิงธนู 5) สนามยิงปืน	ศักยภาพ 1) อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง 2) ศูนย์สาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ 3) ทัศนียภาพที่สวยงามและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว 4) อ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง 5) สนามยิงธนู 6) สนามยิงปืน
ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility)	ศักยภาพ 1) มีสภาพถนนและพื้นผิวจราจรที่ดี 2) มีรถโดยสารประจำทางบริการ 3) ใช้สื่อออนไลน์ในการเข้าถึงข้อมูลทางการท่องเที่ยว เช่น Facebook และ YouTube ปัญหา 1) มีข้อจำกัดในเรื่องของกฎระเบียบ ข้อบังคับ ทางหน่วยงานทหารในการเข้า-ออก หรือพื้นที่บางส่วนไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมได้ด้วยตนเอง ต้องมีเจ้าหน้าที่พาเข้าไป	ศักยภาพ 1) มีสภาพถนนและพื้นผิวจราจรที่ดี 2) ถนนมีไฟฟ้าส่องสว่างในตอนกลางคืน ปัญหา 1) ไม่มีป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว 2) ต้องทำหนังสือขออนุญาตก่อนจึงจะสามารถเข้าไปเที่ยวได้ 3) ขาดการประชาสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานอื่น 4) มีข้อจำกัดในเรื่องของกฎระเบียบ ข้อบังคับ ทางหน่วยงานทหารในการเข้า-ออก หรือพื้นที่บางส่วนไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมได้ด้วยตนเอง ต้องมีเจ้าหน้าที่พาเข้าไป	ศักยภาพ 1) มีสภาพถนนและพื้นผิวจราจรที่ดี ปัญหา 1) ไม่มีป้ายบอกทางไปยังแหล่งท่องเที่ยว 2) มีข้อจำกัดในเรื่องของกฎระเบียบ ข้อบังคับ ทางหน่วยงานทหารในการเข้า-ออก หรือพื้นที่บางส่วนไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมได้ด้วยตนเอง ต้องมีเจ้าหน้าที่พาเข้าไป 3) ขาดความสม่ำเสมอของระบบขนส่งสาธารณะในการเดินทาง

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม (ต่อ)

ศักยภาพ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สะดวก (Amenities)	ศักยภาพ 1) มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว 2) มีสินค้าที่ระลึกจากสมาคมแม่บ้านทหารบกจำหน่าย เช่น ผ้าไหม ผ้าฝ้ายทอมือ ผ้าयो้อมคราม เป็นต้น 3) มีร้านอาหาร ร้านกาแฟ ฟิตเนส โรงพยาบาลค่ายพระยอดเมืองขวาง ที่จอดรถ ห้องน้ำแยกชาย-หญิง บริการรถรับ-ส่ง ปัญหา 1) งบประมาณจากรัฐบาลที่จัดสรรให้มาไม่เพียงพอต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เช่น ห้องน้ำ ลานจอดรถ ศาลา ม้านั่ง เป็นต้น	ศักยภาพ 1) มีร้านอาหาร ร้านกาแฟ ฟิตเนส โรงพยาบาลค่ายพระยอดเมืองขวาง ที่จอดรถ ตู้ ATM ปิมน้ำมัน ห้องน้ำแยกชาย-หญิง 2) พื้นที่ภายนอกค่ายพระยอดเมืองขวาง มีสาธารณูปโภคเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว เช่น สถานีบริการน้ำมัน ตลาดสด ร้านขายของชำร่วยห้างสรรพสินค้า และร้านอาหาร ปัญหา 1) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเปิด-ปิด เป็นบางวัน 2) ไม่มีร้านขายของที่ระลึกจากชุมชน เช่น ผลิตภัณฑ์ OTOP จากตำบลอื่น ๆ ในจังหวัดนครพนม 3) ร้านอาหาร ไม่มีความต่อเนื่องในการเปิดให้บริการ	ศักยภาพ 1) มีตู้ ATM ปิมน้ำมัน ร้านกาแฟ 2) พื้นที่ภายนอกค่ายพระยอดเมืองขวาง มีสาธารณูปโภคเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว เช่น สถานีบริการน้ำมัน ตลาดสด ร้านขายของชำร่วยห้างสรรพสินค้า และร้านอาหาร ปัญหา 1) ที่จอดรถมีเส้นแบ่งเขตสีชัดเจน 2) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ไม่มีความต่อเนื่องในการเปิดให้บริการ 3) ร้านอาหารไม่มีความต่อเนื่องในการเปิดให้บริการ 4) ร้านขายของที่ระลึกภายในค่ายไม่มีความหลากหลาย
ด้านที่พัก (Accommodation)	ศักยภาพ 1) ห้องพักรับมาตรฐาน สะอาด และมีให้เลือกหลาย เช่น ห้องพักรับในอาคาร เรือนรมน้ำ เป็นต้น 2) มีบุคลากรพร้อมให้บริการตลอด 24 ชั่วโมง	ศักยภาพ 1) ห้องพักรับในค่ายมีลักษณะคล้ายโฮมสเตย์ 2) ห้องพักรับมีสภาพดี ราคา ค่อนข้าง 350 – 500 บาท 3) ห้องพักรับมีไฟส่องสว่างในตอนกลางคืนและมีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สิน	ศักยภาพ 1) ห้องพักรับราคาถูก 350-500 บาท 2) ห้องพักรับสวยงามได้มาตรฐาน ปัญหา 1) ขาดการประชาสัมพันธ์ทาง Internet หรือมีการจองห้องพักออนไลน์

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม (ต่อ)

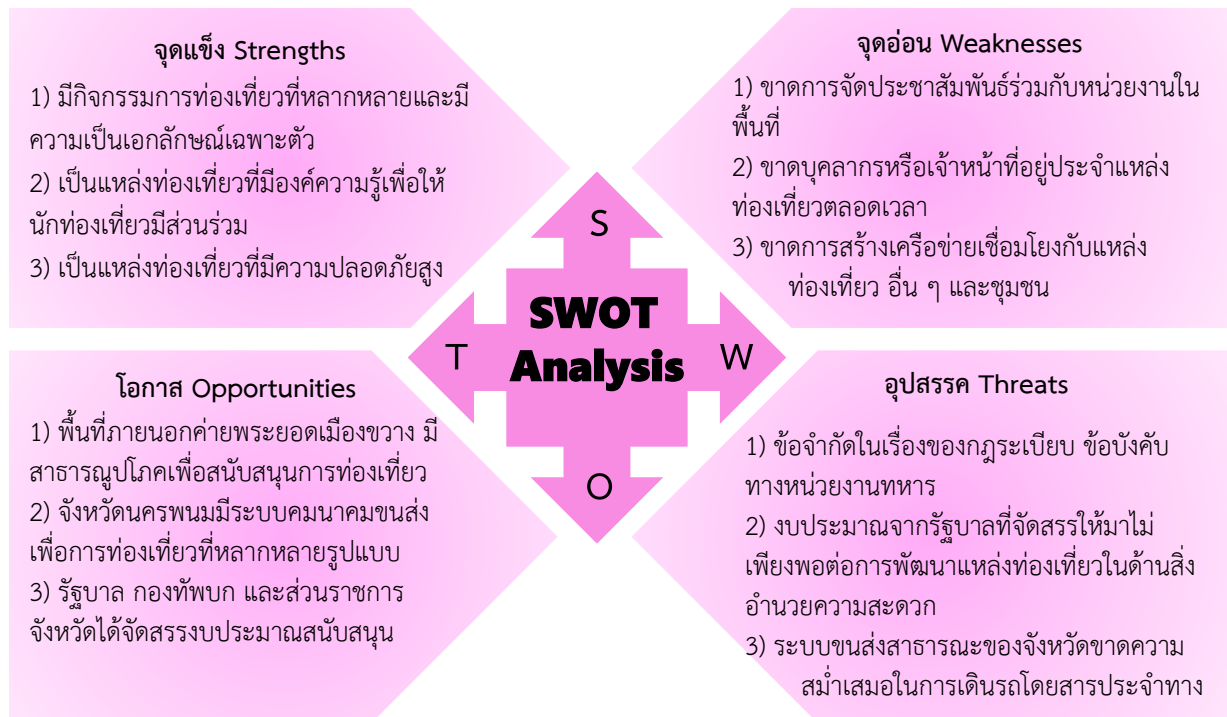
ศักยภาพ	ภาครัฐ	ภาคเอกชน	ภาคชุมชน
ด้านกิจกรรม (Activities)	ศักยภาพ 1) มีการบริหารจัดการพื้นที่ทำกิจกรรม นันทนาการ ตามบริบทของพื้นที่อย่างเหมาะสม 2) มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรมอย่างชัดเจน 3) กิจกรรมแต่ละประเภทเป็นกิจกรรมที่สร้างความประทับใจและมีความแปลกใหม่ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ พายเรือแคนูอ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง การฝึกยิงธนูและยิงปืน กระโดดหอสูง เป็นต้น 4) มีมาตรฐานป้องกันความปลอดภัยที่ดีให้แก่นักท่องเที่ยว	ศักยภาพ 1) มีการบริหารจัดการพื้นที่ทำกิจกรรม นันทนาการ ตามบริบทของพื้นที่อย่างเหมาะสม 2) มีเจ้าหน้าที่ดูแลตลอดระยะเวลาการทำกิจกรรม 3) กิจกรรมแต่ละประเภทเป็นกิจกรรมที่สร้างความประทับใจและมีความแปลกใหม่ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ พายเรือแคนูอ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง การฝึกยิงธนูและยิงปืน กระโดดหอสูง เป็นต้น ปัญหา 1) ขาดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยที่มีความทันสมัย เช่น กิจกรรมยิงปืน BB GUN ยิงหนังสติ๊กปลุกป่า ขับรถ ATV ขับรถ Go Kart รอบมณฑลทหารบกที่ 210	ศักยภาพ 1) กิจกรรมการท่องเที่ยวแต่ละประเภท มีความทันสมัย แปลกใหม่ และน่าสนใจ เช่น กิจกรรมการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ พายเรือแคนูอ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง การฝึกยิงธนูและยิงปืน กระโดดหอสูง เป็นต้น ปัญหา 1) ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการทำกิจกรรมการท่องเที่ยว

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง ของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน สรุปได้ว่า ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม โดยรวมทั้ง 5 ด้าน มีศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย (1) ด้านสิ่งดึงดูด (Attraction) คือ อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง ศูนย์สาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ อ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง สนามยิงธนู สนามยิงปืน (2) ด้านความสามารถในการเข้าถึง (Accessibility) มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน ถนนมีสภาพที่ดีสามารถเดินทางได้สะดวก (3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลาย เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหารครัวแม่บ้าน 210 (4) ด้านที่พัก (Accommodation) มีห้องพักสะอาดได้มาตรฐาน ราคาเหมาะสมกับคุณภาพรวมถึงมีความปลอดภัย และ (5) ด้านกิจกรรม (Activities) มีกิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ พายเรือแคนูอ่างเก็บน้ำห้วยส้มโฮง การฝึกยิงธนูและยิงปืน กระโดดหอสูง เป็นต้น

จากข้อมูลดังกล่าวสามารถสรุปผลการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis) ได้ดังภาพที่ 1

สรุปผลการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

จากผลการศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม โดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยใช้คำถามปลายเปิด (Open-ended Question) จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 3 กลุ่ม ได้แก่ ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคชุมชน จำนวน 15 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์สถานการณ์ (SWOT Analysis) การท่องเที่ยวได้ดังแผนภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 สรุปการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis)

ผลการวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม พบว่า จุดแข็ง ได้แก่ 1) มีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว 2) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีองค์ความรู้เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วม 3) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยสูง จุดอ่อน ได้แก่ 1) ขาดการประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ 2) ขาดบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่อยู่ประจำแหล่งท่องเที่ยวตลอดเวลา 3) ขาดการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ และชุมชน โอกาส ได้แก่ 1) พื้นที่ภายนอกค่ายพระยอดเมืองขวาง มีสาธารณูปโภคเพื่อสนับสนุน

การท่องเที่ยว เช่น สถานีบริการน้ำมัน ตลาดสด ร้านขายของชำราย ห้างสรรพสินค้า และร้านอาหาร

2) จังหวัดนครพนมมีระบบคมนาคมขนส่งเพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบสำหรับนักท่องเที่ยว

3) รัฐบาล หน่วยงานกองทัพบก และส่วนราชการจังหวัดได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุน รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ อุบสรค ได้แก่ 1) ข้อจำกัดในเรื่องของกฎระเบียบ ข้อบังคับทางหน่วยงานทหาร 2) งบประมาณจากรัฐบาลที่จัดสรรให้มาไม่เพียงพอต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก 3) ระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดนครพนมขาดความสม่ำเสมอในการเดินทางโดยสารประจำทาง

แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวตามมาตรฐานในมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวตามมาตรฐานภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม ประกอบด้วย

1) ควรมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ทางการท่องเที่ยวให้มีความพร้อมในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่อบริการข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวตลอดเวลาทำการ ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหาร ควรมีการเปิดบริการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงห้องน้ำและที่จอดรถควรมีการปรับปรุงให้ได้มาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

2) ควรมีการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัยให้มีความทันสมัยมากขึ้น เช่น กิจกรรมยิงปืน BB GUN ยิงหนังสติ๊กปลูกป่า ขับรถ ATV ขับรถ Go Kart รอบมณฑลทหารบกที่ 210 และมีการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง เข้ากับสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ภายในจังหวัด

3) ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในพื้นที่ให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น เช่น การจัดโปรแกรมนำเที่ยวเชื่อมโยงเครือข่ายสถานที่ท่องเที่ยวภายในจังหวัดร่วมกับหน่วยงานภาครัฐบาล ภาคเอกชน และภาคชุมชนรวมถึงการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว จะสามารถช่วยพัฒนาให้มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ที่มีชื่อเสียงนำไปสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของจังหวัดนครพนม

4) รัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ

5) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดนครพนม ควรมีการพัฒนาระบบการขนส่งสาธารณะให้มีความสม่ำเสมอในการเดินทางโดยสารประจำทางให้มีความถี่มากยิ่งขึ้น เช่น รถโดยสารออกทุก ๆ 30 นาที หรือ 1 ชั่วโมง เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยว (SWOT Analysis) ภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม และสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพได้ต่อไป มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว มณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม มีประเด็นในการอภิปราย ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในด้านสิ่งดึงดูดใจของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม พบว่า อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และมีทัศนียภาพที่สวยงามมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เป็นเพราะว่า อนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์คู่กับมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง ซึ่งเป็นที่เคารพและยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวค่ายพระยอดเมืองขวาง อีกทั้งมีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม ร่มรื่น มีการจัดตกแต่งทางเข้าสวยงามสะอาดเป็นระเบียบ โดยการปรับสภาพแวดล้อมภายในค่ายให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ทั้งนี้ภาครัฐควรมีการปรับปรุงในเรื่องการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ด้วยการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวให้แก่ชุมชน จะได้ช่วยกันดูแลรักษาธรรมชาติท้องถิ่นของตนเอง อันจะส่งผลทำให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไปในอนาคต และเป็นตอบสนองสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Marigar Palagawong Na Ayuthya (2010) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างเกณฑ์ประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหารของกองทัพบก ผลการวิจัยพบว่า มีมิติที่ใช้ในการประเมินมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวในเขตทหารของกองทัพบก 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว และคุณภาพ กิจกรรม ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวจะเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น แหล่งท่องเที่ยวต้องมีหลักในการจัดการใช้พื้นที่ เพื่อสำหรับทำกิจกรรมต่างๆ อย่างเหมาะสม ตามสภาพของพื้นที่ รวมถึงการมีระบบการจัดการสภาพแวดล้อมโดยรอบแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การปลูกต้นไม้ ดอกไม้ ท้องถิ่น การปรับภูมิทัศน์ให้มีความสวยงาม สะอาด หรือมีสิ่งก่อสร้างมีความสอดคล้องกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติ

ในส่วนของการวิเคราะห์ ศักยภาพในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่า ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ควรจะมีเจ้าหน้าที่อยู่ประจำการตลอดเวลาทำการ รวมถึงร้านอาหารครัวแม่บ้าน มทบ.210 ร้านขายของที่ระลึก จะได้เกิดความสม่ำเสมอและต่อเนื่อง นอกจากนี้แล้วที่จอดรถและห้องน้ำสาธารณะต้องมีเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมถึงภายในแหล่งท่องเที่ยวต้องมีที่พักผ่อนไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว ได้แก่ ศาลา ม้านั่ง เก้าอี้ ชุมนพัก เป็นต้น และมีมาตรการในการป้องกันอุบัติเหตุในกรณีที่นักท่องเที่ยวได้รับบาดเจ็บจากการทำกิจกรรม เป็นเพราะว่า ภายในแหล่งท่องเที่ยวมีสิ่งอำนวยความสะดวกทางด้านสาธารณูปโภคซึ่งมีความหลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านอาหาร ห้องน้ำแยกชาย - หญิง อุปกรณ์ปฐมพยาบาล ที่จอดรถร้านขายของที่ระลึก ตู้ ATM โรงพยาบาล แต่สิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ควรต้องมีการปรับปรุง เช่น ที่จอดรถที่ยังไม่ได้มาตรฐาน

ควรมีการปรับปรุงทาสีเส้นแบ่งเขตใหม่ให้มีความชัดเจน แยกที่จอดรถสำหรับเจ้าที่และนักท่องเที่ยวออกจากกัน และที่จอดรถต้องเพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ห้องน้ำที่ไม่ทันสมัย ควรมีการปรับปรุง ห้องน้ำตามมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว ร้านอาหาร ควรเพิ่มความหลากหลายด้วยการเชิญภาคเอกชนและภาคชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น การเปิดร้านท้องถิ่นจากทางชุมชน และร้านอาหารต้องได้รับมาตรฐานความสะอาด ร้านขายของที่ระลึกจากผลิตภัณฑ์ OTOP จากตำบลต่าง ๆ ในจังหวัดนครพนม เป็นการเพิ่มความหลากหลายอีกทางหนึ่ง รวมถึงศูนย์ให้บริการข่าวสารข้อมูลคำแนะนำให้แก่นักท่องเที่ยวที่มีเจ้าหน้าที่ประจำตลอดเวลาทำการ และเจ้าหน้าที่ให้การต้อนรับที่ดี มีความเอาใจใส่ต่อนักท่องเที่ยว และสามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างรวดเร็ว ผลการวิจัยข้างต้นมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tussanawalai Tuntiekaratana (2017) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของประชาชนในท้องถิ่น กรณีศึกษาเกาะลิบง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง พบว่า ควรเปิดโอกาสหรือเพิ่มช่องทางให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน รวมถึงมีการประชุมพูดคุยกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น อีกทั้งควรส่งเสริมให้ชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยว เช่น การพัฒนาสินค้าแปรรูปอาหารจากท้องถิ่น เพื่อนำมาขายเป็นของฝาก ภายในแหล่งท่องเที่ยว และควรมีการจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัยให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ห้องน้ำ ตู้ ATM เป็นต้น รวมถึงควรส่งเสริมให้ชุมชนและนักท่องเที่ยวยามีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การไม่ทิ้งขยะ การรักษาความสะอาด เป็นต้น

การวิเคราะห์สถานการณ์การท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง จังหวัดนครพนม

ผลการวิเคราะห์จุดแข็งของการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง พบว่า มีอนุสาวรีย์พระยอดเมืองขวาง เป็นสถานที่ที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ซึ่งประชาชนบริเวณค่ายให้ความเคารพและศรัทธาต่ออนุสาวรีย์เป็นอย่างมาก อีกทั้งมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีความแปลกใหม่ สามารถสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวได้ รวมถึงการมีทรัพยากรธรรมชาติและทัศนียภาพที่สวยงาม นอกจากนี้ยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีองค์ความรู้เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม เช่น ศูนย์สาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความปลอดภัยสูง เพราะมีมาตรการป้องกันอันตรายสำหรับนักท่องเที่ยวตามมาตรฐานของกองทัพ

ผลการวิเคราะห์จุดอ่อนของการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง พบว่า ขาดการจัดประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ และขาดการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ และชุมชน ทั้งนี้ควรมีการเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน โดยการออกบูธ การจัดโปรแกรมทัวร์ ร่วมกับสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ๆ ในท้องถิ่น ซึ่งมีความเห็นตรงกับ Danai Winairat (2019) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการตลาดท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบุรี เพื่อบูรณาการสู่เขตพัฒนาการท่องเที่ยวฝั่งทะเลตะวันตก พบว่า การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวควรมีช่องทางการติดต่อสื่อสาร

ได้หลายช่องทาง เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายให้นักท่องเที่ยว รวมถึงมีการประชาสัมพันธ์ร่วมกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในจังหวัด

ผลการวิเคราะห์โอกาสของการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง พบว่า เป็นสถานที่ท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ (Army Land) แห่งแรกของจังหวัดนครพนม ซึ่งมีความแตกต่างจากที่อื่น ๆ ในท้องถิ่น อีกทั้งพื้นที่ภายนอกค่ายพระยอดเมืองขวาง มีสาธารณูปโภคเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ประกอบด้วย สถานีบริการน้ำมัน ตลาดสด ร้านขายของชำร่วย ห้างสรรพสินค้า และร้านอาหาร และจังหวัดนครพนมมีระบบคมนาคมขนส่งเพื่อการท่องเที่ยวที่หลากหลายรูปแบบสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่ มีสายการบินที่ลงจอดท่าอากาศยาน 2 สาย คือ แอร์เอเชียและไทยสมาย์ ซึ่งมีเที่ยวบินลงจอดวันละ 2 เที่ยวบิน รวมถึงทางรัฐบาล หน่วยงานกองทัพบก และส่วนราชการจังหวัดได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุน รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ มีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Chutikan Kantha-Oo (2017) ได้ศึกษาเรื่องการท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นฐาน กรณีศึกษา บ้านร่องฟอง ตำบลร่องฟอง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ที่พบว่า การมีเส้นทางที่เชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่และประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและเพิ่มสมรรถนะองค์กรของการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดจะช่วยส่งเสริมให้สถานที่ท่องเที่ยวมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

ผลการวิเคราะห์อุปสรรคของการท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ของมณฑลทหารบกที่ 210 ค่ายพระยอดเมืองขวาง พบว่า มีข้อจำกัดในเรื่องของกฎระเบียบ ข้อบังคับ ทางหน่วยงานทหาร ซึ่งมีความเหมือนกันกับกฎระเบียบ ข้อบังคับ ทางหน่วยงานทหารที่อื่น ๆ ในการเข้า-ออก พื้นที่เขตทหาร ซึ่งพื้นที่บางส่วนไม่สามารถให้นักท่องเที่ยวเข้าไปได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Arjnarong Tansuwannarat (2011) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ทหารอากาศ กองบิน 5 จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า การดำเนินงานเกี่ยวกับห้องพักยังไม่สามารถทำได้ อย่างเต็มรูปแบบทั้งหมด เนื่องจากเป็นแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ทหาร ซึ่งต้องมีการตรวจบัตร เข้า-ออก ตามกฎระเบียบ อีกทั้งจะต้องปฏิบัติตามด้านยุทธการทางทหารด้วย รวมถึงงบประมาณจากรัฐบาลที่จัดสรรให้มาไม่เพียงพอต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และระบบขนส่งสาธารณะของจังหวัดนครพนมขาดความสม่ำเสมอในการเดินรถโดยสารประจำทาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. แหล่งท่องเที่ยวต้องมีระบบบริหารจัดการที่เหมาะสม ซึ่งต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ในการบริหารจัดการ เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวมีคุณภาพ ได้แก่ การบริหารจัดการฝ่ายบุคคล โครงสร้างพื้นฐานและด้านบริการการท่องเที่ยว รวมถึงมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ตลอดจนแผนการดำเนินงานระยะสั้น ระยะยาว และมีหลักในการจัดการใช้พื้นที่ เพื่อสำหรับทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสมตามสภาพของพื้นที่

2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ควรมีป้ายบอกเส้นทางที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนอ่านแล้วเข้าใจง่าย เป็นระยะทางที่เหมาะสม และควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ซึ่งอาจเป็นข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว การออกบูธประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน เช่น ไทยเที่ยวไทย เป็นต้น รวมถึงมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ทันสมัย เพียงพอต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว เช่น มีศาลาสำหรับให้นักท่องเที่ยวพักผ่อน มีห้องสุขาตามมาตรฐานห้องน้ำสาธารณะแหล่งท่องเที่ยวสากล ลานจอดรถที่ปลอดภัยและเหมาะสม ร้านอาหาร ที่ได้รับมาตรฐานสุขาภิบาลอาหาร ร้านจำหน่ายของที่ระลึกที่เป็นผลิตภัณฑ์ของชุมชน OTOP ซึ่งมีความหลากหลายให้นักท่องเที่ยวได้เลือกซื้อเพื่อเป็นของฝาก

3. ควรมีเจ้าหน้าที่ประจำแหล่งท่องเที่ยวตลอดเวลาทำการ คอยบริการนักท่องเที่ยวตามมาตรฐาน เช่น การให้การต้อนรับที่ดีมีความเอาใจใส่นักท่องเที่ยว อีกทั้งสามารถอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างรวดเร็ว เพื่อให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว เช่น ความเป็นมาของแหล่งเที่ยวนั้น ๆ ความหมาย ความสำคัญ กฎ ข้อห้าม ซึ่งอาจทำเป็นแผ่นพับ ป้ายสื่อความหมาย คอยบริการนักท่องเที่ยวตามมาตรฐาน เช่น การให้การต้อนรับที่ดีมีความเอาใจใส่นักท่องเที่ยว ที่สามารถอำนวยความสะดวกได้อย่างรวดเร็ว เป็นต้น

4. ผลการศึกษาสามารถไปปรับใช้ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายใต้โครงการ อาร์มี แลนด์ ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันในพื้นที่อื่น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาศักยภาพเปรียบเทียบกับโครงการอาร์มี แลนด์ ที่อื่น หรือจังหวัดใกล้เคียงว่ามีศักยภาพอย่างไร จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคในบริบทของพื้นที่ เพื่อนำมาเป็แนวทางในการพัฒนาภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ ให้กับโครงการอาร์มี แลนด์ อื่น ๆ ต่อไปให้ประสบผลสำเร็จ

2. ควรทำการศึกษานโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในเขตพื้นที่ทหาร เพื่อเป็นการวางแผนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ และแผนการรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเอง (Individual or Independent Tourist)

3. ควรทำศึกษามาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวภายใต้โครงการอาร์มี แลนด์ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

References

Arjnarong Tansuwannarat. (2011). *The management of tourism development in the area of Air Force 5th Royal Flying Prachuap Khiri Khan Province*. Bangkok: National Research Council of Thailand (NRCT).

- Chutikan Kantha-Oo. (2017). *Community based tourism: A case study of Baan Rong Fong, Rong Fong Sub-District, Mueang Phrae District, Phrae Province*. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)
- Cooper, C. & Hall, C.M. (2008). *Contemporary tourism: an international approach*. New York: Routledge.
- Creswell, J.W. & Miller, D.L. (2000). Determining validity in qualitative inquiry. *Theory into practice*, 39(3), 124-130.
- Danai Winairat. (2019). *Guidelines for the management of cultural tourism market in Phetchaburi Province to integrate into the West Coast tourism development zone*. Bangkok: Rajamangala University of Technology Rattanakosin. (In Thai)
- Department of Civil Affairs 201th Military Circle. (2020). *The tourism location in 201th Military Circle*. Retrieved January 9, 2020, from <https://210mc.rta.mi.th/site/แหล่งท่องเที่ยว>. (In Thai)
- Department of Tourism Nakhon Phanom Province. (2017). *Statistics of tourists in Nakhon Phanom Province 2017*. Retrieved November 7, 2019, from https://nakhonphanom.mots.go.th/graph_views.php?graph_id=41. (In Thai)
- Department of Tourism, Tourism Authority of Thailand. (2015). *Tourism management standards*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- Jackson, S.E., Joshi, A. & Erhardt, N.L. (2003). Recent research on team and organizational diversity: SWOT analysis and implications. *Journal of Management*, 29(6), 801-830.
- Marigar Palagawong Na Ayuthya. (2010). *A determination of evaluation criteria for the Royal Thai Army Tourism Sites*. Bangkok: Srinakharinwirot University. (In Thai)
- Tourism Authority of Thailand. (2018). *The Signing Ceremony of a Cooperation Agreement for The Promotion and Development of Tourism in The Royal Thai Army, The "Army Land" Project*. Retrieved November 5, 2019, from <https://www.mots.go.th/News-view.php?nid=11094>. (In Thai)
- Tourism Western Australia. (2008). *5A's of Tourism*. Retrieved January 3, 2020, from www.tourism.wa.gov.au/jumpstartguide/totb_5Asoftourism.
- Tussanawalai Tuntiekaratana. (2017). *The development guidelines for eco-tourism management participation of the local people: Case study of Libong Island, Kantang District, Trang Province*. Bangkok: Suan Dusit Rajabhat University. (In Thai)